

FOD Volksgezondheid, Veiligheid van de
Voedselketen en Leefmilieu
Eurostation,
Victor Hortaplein, 40 bus 10,
1060 Brussel
Pierre Biot, Tel 02/524 96 16
Pierre.biot@health.fgov.be

BESTEK nr. CES-2007-02

ONDERHANDELINGSPROCEDURE ZONDER VOORAFGAANDE BEKENDMAKING VOOR DE
ANALYSE VAN HET BINNENMILIEU VAN EEN STEEKPROEF VAN "CRECHES" VOOR
REKENING VAN DE FEDERALE STAAT, DE VLAAMSE, DE FRANSE EN DE DUITSE
GEMEENSCHAP, DE GEMEENSCHAPPELIJKE GEMEENSCHAPSCOMMISSIE, DE FRANSE
GEMEENSCHAPSCOMMISSIE, HET VLAAMSE GEWEST, HET WAALSE GEWEST EN HET
BRUSSELS HOOFDSTEDELIJK GEWEST

1 ALGEMENE BEPALINGEN.

1.1 INLEIDING

Het woord "crèche" wordt in dit bestek gemakshalve gebruikt en komt overeen met de "collectieve opvangvoorzieningen" zoals beschreven in de officiële teksten van Kind en Gezin en het ONE.

1.2 VOORWERP EN AARD VAN DE OPDRACHT.

De onderhavige opdracht betreft de analyse van het binnenmilieu van een representatieve steekproef van "crèches" uitgevoerd op Belgisch grondgebied, zoals beschreven in de technische voorschriften onder punt 2.

Er dient genoteerd te worden dat de RCIB (Regionale Cel voor Interventie bij Binnenluchtvervuiling) de enige gemachtigde actor is voor deze materie op het grondgebied van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest en werd bijgevolg door de aanbestedende overheid opgedragen tot het opstellen van de technische voorschriften voor het Brusselse gedeelte zoals omschreven in punt 2 en volgens de procedure beschreven in punt 1.12

Dit is een opdracht voor een globale prijs zodat de opgegeven forfaitaire prijs het geheel van de prestaties dekt (K.B. 8 januari 1996, art. 86).

1.3 DUUR VAN DE OVEREENKOMST.

Het contract begint te lopen op de eerste kalenderdag die volgt op de dag waarop de dienstverlener de kennisgeving van de gunning van de opdracht heeft en duurt tot op het ogenblik dat de opdracht volledig is uitgevoerd. De uitvoering van de diensten voorzien in het onderhavig bestek moet, in alle gevallen, worden beëindigd uiterlijk op 30 september 2008.

2 TECHNISCHE VOORSCHRIFTEN.

2.1 INLEIDING

Het woord "crèche" wordt in dit bestek gemakshalve gebruikt en komt overeen met de "collectieve opvangvoorzieningen" zoals beschreven in de officiële teksten van Kind en Gezin en het ONE.

2.2 MOTIVERING

In tegenstelling tot wat de meeste mensen denken kan de binnenlucht ernstiger verontreinigd zijn dan de buitenlucht. Bovendien brengen we gemiddeld meer dan 85% van ons leven door in een binnenmilieu en is de kwaliteit hiervan in belangrijke mate bepalend voor een goede gezondheid. In vele recente wetenschappelijke en Europese beleidsteksten wordt gemeld dat het belang van het binnenmilieu voor een goede volksgezondheid in een recent verleden vaak werd onderschat door de overheid. Met een beter wetenschappelijk inzicht stijgt eveneens het besef dat het verbeteren van de kwaliteit van het binnenmilieu een belangrijke positieve impact kan hebben op de volksgezondheid. In een Amerikaans rapport wordt aangetoond dat investeringen in een beleid met als resultaat een verbeterde kwaliteit van de binnenlucht zich terugverdienen door de gedaalde kosten m.b.t. gezondheidszorg en door de verbeterde productiviteit op de werkvloer.

De problematiek van de binnenmilieuvervuiling is niet via een eenzijdige aanpak te benaderen. Zowel de verdeling van de bevoegdheden tussen de federale staat en de verschillende gemeenschappen en gewesten, alsook de diversiteit van de gezondheidsschadende factoren en mogelijke bronnen vereisen een gecoördineerde aanpak.

Enkele jaren geleden startte de samenwerking rond milieu en gezondheid in het kader van het Nationaal Actieplan Milieu en Gezondheid (National Environment Health Action Plan – NEHAP www.nehap.be). Dit is een gezamenlijk plan van alle gewesten, gemeenschappen en de federale overheid. Het fungeert als referentiekader dat alle acties op gebied van milieu en gezondheid bundelt.

In de Europese strategie milieu en gezondheid wordt aangegeven dat er o.a. werk dient te worden gemaakt van de vermindering van de blootstelling aan pollutanten via het binnenmilieu. In het Europees actieplan milieu en gezondheid 2004-2010, dat uitvoering geeft aan de strategie, wordt het verbeteren van het binnenmilieu uitgewerkt onder actie 12.

Verder geeft het 'Children Environment Action Plan for Europe' (CEHAPE), aangenomen op de WHO-Conferentie in Boedapest, de doelstelling aan om ademhalingsziektes die veroorzaakt worden door buiten- en binnenluchtvuiling te voorkomen en te verminderen, o.a. door strategieën voor binnenluchtkwaliteit op te zetten, rekening houdend met de specifieke noden van kinderen als kwetsbare groep. De oorsprong van het project kadert dan ook in het Belgische "Children's Environment and Health Action Plan" (CEHAP)

2.3 DOELSTELLINGEN

De algemene doelstellingen van het werk van de contractant bestaan erin de problemen m.b.t. het binnenmilieu van de crèches te identificeren, concrete oplossingen aan te reiken om hieraan te verhelpen en ondubbelzinnig met de bevoegde instanties te communiceren tijdens de gehele duur van het project.

De doelstellingen van de contractant omvatten meer in het bijzonder:

- De negatieve impact van het binnenmilieu in crèches op de gezondheid van de kinderen te verminderen.
- De sensibilisatie en de preventie rond binnenhuisvervuiling te stimuleren in de leefomgeving van jonge kinderen.
- Ondersteuning van de samenwerking binnen een concreet project tussen Kind & Gezin en het ONE rond de kwaliteit van het binnenmilieu in de crèches en de gezondheid van de kinderen.

Deze doelstellingen moeten worden verwezenlijkt met strikte inachtneming van:

- De organisatie en de werkingsregels van Kind en Gezin en het ONE
- Het motiveren van de teams in de crèches via het adequaat informeren van die teams, zowel bij het begin als op het einde van de studie, alsook via een regelmatige follow-up.
- De beslissingen van de Stuurgroep

2.4 BESCHRIJVING EN VERDERE AANPAK

De volgende stappen moeten minimaal uitgevoerd worden in nauwe samenwerking met de RCIB (Regionale Cel voor Interventie bij Binnenluchtvervuiling) met dewelke de aanbestedende overheid een contract heeft afgesloten voor de crèches van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest voor wat betreft de punten 2.4.1 en 2.4.2. (lees aandachtig het detail van de procedure in punt 1.12)

2.4.1 Selectie van de deelnemende crèches

De selectie van de deelnemende crèches gebeurt in nauwe samenwerking met Kind en Gezin en het ONE. Er worden minimum 25 crèches geselecteerd, volgens volgende verdeelsleutel:

- 2/5 in het Vlaamse gewest
- 2/5 in het Waalse gewest
- 1/5 in het Brussels Hoofdstedelijk gewest

De crèches moeten hebben deelgenomen aan de enquête die werd uitgevoerd in het kader van het bestek CES-2007-01. Het moet hierbij gaan om crèches die zich vrijwillig kandidaat hebben gesteld zodat het project een maximale slaagkans heeft. De crèches worden geselecteerd op basis van de vragenlijstresultaten in het kader van het bestek CES-2007-01, waarbij rekening wordt gehouden met eventuele zichtbare problemen en kenmerken die werden aangegeven :

- recent/oud gebouw
- stad of platteland
- wel of geen (mechanisch) ventilatiesysteem
- bezettingsgraad uitgedrukt in aantal kinderen

2.4.2 Bezoek en monsterneming

Voor alle crèches verloopt het bezoek en de monsterneming volgens hetzelfde protocol. Maximum een actor per Gewest staat hiervoor in (cf. bovenvermelde verdeelsleutel van één vijfde).

Die actor moet een van de experts aanwijzen die aan de vragenlijst heeft meegewerkt, alsook de bevoegde lokale actoren identificeren en hen verzoeken aan het bezoek deel te nemen (verantwoordelijke van de crèche in de toezichthoudende gemeenten; MMK-correspondenten voor het Vlaamse Gewest en de 'service d'analyse des milieux intérieurs' van de betrokken provincie voor het Waalse gewest, d.w.z. LPI of SAMI).

Het protocol moet twee delen omvatten:

- 1) tijdens het eerste gedeelte wordt samen met de referentiepersoon de door de crèche ingevulde vragenlijst gevalideerd teneinde problemen aan te wijzen en deze naar de toekomst toe op te lossen,
- 2) het tweede gedeelte omvat een reeks monsternemingen of parametermetingen in lokalen die direct of indirect de oorzaak kunnen zijn van een fysische, chemische of microbiologische besmetting van de kinderen ;

De eerste doelstelling van die monsternemingen en parametermetingen bestaat erin de aandacht te vestigen op problemen die niet zichtbaar noch aanwijsbaar zijn op basis van de vragenlijst.

De kandidaat-inschrijver is vrij een algemene aanpak voor te stellen, maar hij moet dit protocol in tabelvorm voorleggen en daarbij de budgettaire bedragen aangeven, zodat tijdens de onderhandelingsfase een selectie van de monsters en/of de belangrijkste parameters kan gebeuren ingeval het beschikbare budget zou worden overschreden.

Tijdens die twee delen van het protocol moet didactisch materiaal worden verzameld dat kan worden gebruikt om andere crèches die niet kunnen worden bezocht te sensibiliseren (foto's, film, interview).

2.4.3 Analyse van de monsters

Alle monsters moeten op dezelfde manier worden geanalyseerd. Wanneer die analyse in verschillende laboratoria wordt uitgevoerd, moeten interlaboratoria validatietesten worden uitgevoerd.

2.4.4 Analyse en meedelen van de resultaten

De resultaten moeten worden meegedeeld in nauwe samenwerking met de onderaannemer van het bestek CES-2007-01 die belast is met het ter hand stellen van beide studies.

De resultaten van het eerste gedeelte van het protocol m.b.t. het bezoek en de monsterneming moeten worden bezorgd aan de experts die de vragenlijst hebben opgesteld in het kader van het bestek CES-2007-01, zodat zij hiermee rekening kunnen houden.

De analyseresultaten van de monsters moeten apart naar de deelnemende crèches worden verstuurd, waarbij het gemiddelde, de maximum- en minimumwaarden van de andere deelnemende crèches worden vermeld, en eventueel referentiewaarden,

guidelines of normen op basis waarvan de verantwoordelijke van de crèche zich kan situeren, en desgevallend een discussie op gang kan brengen over eventuele corrigerende maatregelen die moeten worden genomen.

De analyseresultaten van de monsters moeten ook in een algemeen verslag worden opgenomen dat aan de experts belast met het bestek CES-2007-01 moet worden bezorgd. Zo kunnen aanbevelingen t.a.v. Kind en Gezin en het ONE worden opgesteld, kunnen praktische raadgevingen naar de crèches toe worden geformuleerd en kunnen alle crèches die op de vragenlijst geantwoord hebben, gesensibiliseerd worden tijdens de dag ter afsluiting van het project, waarbij het ingezamelde didactisch materiaal weldoordacht wordt gebruikt (foto's, film en interview).

2.5 PLANNING

De studie moet onmiddellijk na de gunning van het contract van start gaan. De indicatieve werkplanning is hieronder opgenomen. De timing kan door organisatorische omstandigheden eventueel aangepast worden, conform de besprekingen in het Stuurcomité.

1. Selectie van deelnemende crèches (maart 2008)
2. Bezoek en monsterneming (april-mei 2008)
3. Analyse van de monsters (juni-augustus 2008)
4. Analyse en meedelen van de resultaten (september 2008)

2.6 RAPPORTEN

Het eindrapport omvat de omschrijving van de doelstellingen, de oriënteringen, een beschrijving van de methodologie (en desgevallend van de wijzigingen die in de loop van de studie zijn aangebracht) alsook de resultaten van elk van de fasen die in de technische voorschriften zijn beschreven.

Er wordt een eindrapport samen met een PowerPoint-presentatie, allebei in het Nederlands en het Frans (elektronische versie en 3 exemplaren op papier) aan de Stuurgroep bezorgd, teneinde over te gaan tot de goedkeuring van de werkzaamheden.

Er moet tevens een synthese met de grote lijnen van het rapport (elektronische versie en 3 exemplaren op papier) in het Frans, in het Nederlands, in het Duits en het Engels worden afgeleverd.